

Cal Paisà

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fonollosa. Raval del Paisà. Cal Paisà s/n (08259 Fonollosa)
Emplaçament Crt. BV3008, al km, 13,5 a l'esquerra es troba el raval del Paisà

Coordenades:

Latitud: 41.76222
Longitud: 1.6762
UTM Est (X): 389958
UTM Nord (Y): 4624223

Classificació

Número de fitxa 08084-79
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XV-XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La casa es troba en un estat actual d'abandonament en espera de poder ser restaurada.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 000600CG92C017
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dl., 28/03/2005 - 02:00

Descripció

Edifici de planta rectangular cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. L'edifici s'aixeca vora l'esboranc del sortint de la roca que conforma el raval del Paisà, prop del nucli de Fonollosa. Es tracta d'un edifici aixecat a base de carreus, molt ben ordenats en algunes de les seves façanes, mitjançant la tècnica de la pedra seca. Compta amb planta baixa, primer pis i un segon pis, procedent segurament de la reconversió de les golfes. De l'observació detallada de l'edifici es dedueix que ha estat aixecat almenys en tres fases constructives. Una primera més antiga que es correspon amb el cantó nord de la casa. Es detecta en aquest tram d'edifici la presència de carreus quadrangulars i rectangulars de gran tamany molt ben disposats units amb la tècnica de la pedra seca, amb les cantonades reforçades per carreus de més gran tamany. S'obren a la façana nord dues finestres de petit tamany reforçades amb una llinda monolítica de pedra. Al cantó de llevant d'aquest tram inicial de casa s'obre una porta feta amb una senzilla llinda de fusta. Li segueix un altre tram de casa que s'adossa en direcció a migdia i que conforma el nucli central de la casa. Aquest tram es troba aixecat amb parament molt més irregular, trobant alguns trams arrebossats amb ciment. A aquests dos trams es suma un tercer tram d'iguals dimensions també en direcció a migdia, que conforma la façana principal de la casa, aixecat també amb un parament de gran pedres, però disposades irregularment. La façana principal de migdia, s'obre amb un portal arquivrat al centre de la façana, format per una gran llinda de pedra monolítica. Els brancals es troben fets a base de carreus de diferents mides disposats de forma ordenada, que ressalten del conjunt del parament. Al primer pis, just sobre el portal, s'ha obert un balcó encastat dins una arcada de mig punt, i una finestra amb ampit. Al segon pis s'obre una senzilla finestra suportada sobre una llinda de fusta, i dos petits finestrons. La façana de llevant resulta de la unió de les tres fases constructives abans esmentades, que es detecten perfectament en l'observació del mur. Aquest cantó de façana s'obre amb tres petites finestres a l'alçada del primer pis, que semblen haver estat fetes totes en el mateix moment. Una d'elles du la data de 1756.

Observacions:

Al cantó S-E de la casa, ben bé a l'esboranc del barranc hi ha aixecat un petit cobert, que pel tipus de construcció i proximitat a la casa, sembla pertanyer a la casa de Cal Paisà. Al costat de la casa, van ser localitzats alguns elements que ben bé poden associar-se a ella, i que es trobaven en estat d'abandonament. Es tracta de les següents peces: 1.- Una roda de molí de pedra de 85 cm de diàmetre x 29 cm de gruix. 2.- Una roda de molí de pedra de 59 cm de diàmetre x 36 cm de gruix 3.- Una pica rodona de pedra de 75 cm de diàmetre x 40 cm d'alçada 4.- Una pica rectangular de pedra de 104 cm de llarg x 71 cm d'ample x 77 cm d'alçada.

Història

Cal Paisà és sens dubte el nom de la casa que dona nom al raval. Aquest supòsit juntament amb les deduccions extretes de la observació arquitectònica, donen a entendre que aquesta fou la primera casa que s'assentà sobre aquest promontori ubicat sobre la riera de Fonollosa. Tot fa pensar que inicialment aquesta casa es degué construir als voltants del segle XV, sofrint ampliacions segurament al segle XVII i posteriorment al segle XVIII. Com a dates indicatòries comptem amb l'existència d'una llinda a la finestra que du la data de 1756, i una llinda interior amb la data del 1720. No s'ha pogut esbrinar l'origen del nom "Paisà" que identifica la casa i el barri, però tot fa pensar que es tracti d'un "alias" aplicat a algun personatge que hi va residir. La casa va estar habitada fins a la dècada del 1930, a partir de la qual va restar abandonada, i niciant un procés de degradació força accelerat. Els propietaris actuals la van adquirir fa uns vint anys.

Bibliografia

VILA I VILA J.M. (1987) Fonollosa . Història del Bages. Vol I. Pàgs. 275-282.

